Gemeente Voorschoten

Nr. 81 Informatiebrief

Zaaknummer:	Z/26/113427
Documentnummer:	502021
Datum:	3 november 2026 / verzonden: 3 november 2026
Onderwerp:	Monitor Sportvisie 2025-2026
Portefeuillehouder:	Wethouder Van Hellemondt
Bijlage(n):	*Nee*

Geachte raad,

Bij de behandeling van de visie Sport en Bewegen 2023-2026 in de gemeenteraad op 7 december 2023 is toegezegd (toezegging nummer 378) jaarlijks de raad te informeren over de ontwikkelingen op het gebied van sport en bewegen. In deze *Monitor Sportvisie 2025-2026* wordt daar uitvoering aan gegeven. Op basis van deze monitor komen de belangrijkste aandachtspunten voor de actualisatie naar de *Sport- en Beweegvisie 2027-2030* naar voren.

De gemeente Voorschoten investeert in sport en bewegen. Hiervoor is de *Visie op Sport en Bewegen 2023-2026* opgesteld. De afgelopen jaren is er ingezet om meer inwoners vitaal en/of in beweging te krijgen aan de hand van verschillende programma's. Daarnaast wordt de georganiseerde (verenigings)sport beter ondersteund en de openbare ruimte beweegvriendelijker gemaakt. Om de inwoners uit Voorschoten meer vitaal en in beweging te krijgen, is de *Visie op Sport en Bewegen 2023-2026* opgebouwd uit pijlers. Per pijler worden meerdere ambities met bijbehorende programma's uitgevoerd om een actief sport- en beweeglandschap te ontwikkelen.

Samenvatting

De gemeente Voorschoten heeft de afgelopen beleidsperiode actief ingezet op het verhogen van sportdeelname, het versterken van sport- en beweegaanbieders en het creëren van een inclusieve, veilige en beweegvriendelijke omgeving. De sportdeelname in Voorschoten ligt in alle leeftijdsgroepen structureel boven het landelijke gemiddelde en stijgt al meerdere jaren. Met de inzet van combinatiefunctionarissen, de Sporttafel Voorschoten, een digitaal sport- en beweegloket en jaarlijkse waardering van vrijwilligers heeft de gemeente aanbieders ondersteund en toekomstbestendig gemaakt.

Voor inwoners zijn diverse programma's ontwikkeld, zoals Sjors Sportief, Max Vitaal, Buitenspelen en valpreventie. In deze programma's is extra aandacht voor jeugd, ouderen, inwoners met een beperking en lage sociaal-economische positie (SEP). De basisscholen in Voorschoten worden ondersteund met de subsidieregeling voor vakleerkrachten bewegingsonderwijs. Ook is er actief ingezet om sportverenigingen rook- en vapevrij te maken. Er is actief aandacht gegeven aan inclusie en sociale veiligheid via de samenwerking met Stichting Inclusie en Discriminatiebestrijding. Binnen Samen Gezond Voorschoten (SGV) werken sport, welzijn, zorg en partners integraal samen, onder andere via programma's vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Financiële en sociale drempels zijn verlaagd door de samenwerking met Stichting Leergeld, Jeugdfonds Spot & Cultuur, Stichting Inclusie en Discriminatiebestrijding, waardoor activiteiten toegankelijker zijn. Tot slot is geïnvesteerd in een beweegvriendelijke openbare ruimte, onder meer via de QR-Fit route, het Speelruimteplan 2023 en het betrekken van sport en bewegen bij gebiedsontwikkelingen.

De *Visie op sport en bewegen 2023-2026* geeft richting. De resultaten uit deze beleidsperiode tonen aan dat we op koers liggen voor het halen van de geformuleerde doelen op het gebied van sport en bewegen. Dit betekent niet dat we er zijn. De resultaten uit deze beleidsperiode laten zien aan welke (onderdelen van de) pijlers we (nog) meer aandacht moeten besteden. De gemeente onderkent de maatschappelijke en preventieve waarde van sport en bewegen. Hier wordt actief uitvoering aan gegeven in samenwerking met alle partners.

De resultaten uit deze beleidsperiode bieden een helder vertrekpunt voor de speerpunten en ambities voor de actualisatie van de nieuwe beleidsperiode (2027-2030).

Pijler 1: Versterken sport- en beweegaanbieders

De gemeente hecht waarde aan een rijk verenigingsleven met (directe) toegang tot duurzame en toekomstbestendige sportvoorzieningen. Inwoners weten hun weg naar de sportvoorzieningen te vinden. Voor een vitaal verenigingsleven is het noodzakelijk dat drie elementen op orde zijn. Hierbij is het van belang dat er een goede samenhang is tussen die drie elementen.

1. De software (passende sport- en beweegstimulering en een aantrekkelijk verbreed sport- en beweegaanbod dat zoveel mogelijk inwoners in beweging brengt en houdt);

2. De orgware (voldoende professionals die sport- en beweegactiviteiten organiseren en coördineren waarbij samenwerking tussen sectoren plaatsvindt);

3. De hardware (toekomstbestendige sportaccommodaties). Voor de hardware is het *Sportaccommodatiebeleid 2024-2030* opgesteld.

Opgave 1: Aanstellen buurtsportcoach, beweegcoach en verenigingsondersteuner

Eind 2023 is een buurtsport-, beweegcoach en verenigingsondersteuner aangesteld om sportverenigingen te versterken, meer inwoners in beweging te krijgen en het sport- en beweegaanbod te verbreden. Deze combinatiefunctionarissen vallen onder SGV en zijn gefinancierd vanuit de Brede Regeling Combinatiefunctionarissen (BRC).

De gemeente wil dat verenigingen in 2027 toekomstbestendig zijn. Dit betekent dat zij voldoende vrijwilligers, bestuurskracht, leden en (financiële) middelen hebben om hun activiteiten te kunnen blijven organiseren. Om de continuïteit te (waar)borgen, wordt dit in de nog vast te stellen *Sport- en Beweegvisie 2027-2030* verder uitgewerkt. Zo werken de Rijksoverheid, Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) momenteel aan de doorontwikkeling van de BRC voor de periode ná 2026. Eind 2026 loopt deze regeling af, zoals vastgelegd in de *Bestuurlijke afspraken Brede Regeling Combinatiefuncties 2023-2026*.

Opgave 2: Verenigingsadvies en ondersteuning

Vanaf 2023 worden de sportverenigingen ondersteund om knelpunten in het verenigingsleven aan te pakken. Zo kunnen sportverenigingen gebruikmaken van ondersteuningstrajecten via het Vitaliteitsakkoord Voorschoten. Deze ondersteuning is gericht op de eerder toegelichte toekomstbestendigheid van een sportvereniging. Daarnaast bestaan er services (ondersteuning) vanuit het NOC*NSF via het *Sportakkoord II*. In totaal is hier 20 keer een beroep op gedaan door Voorschotense sportverenigingen. De combinatiefunctionarissen ondersteunen de sportverenigingen tijdens deze trajecten.

Tot slot bestaat er de subsidieregeling *Subsidie voor maatschappelijke organisaties*. Het thema *Sport en bewegen* valt onder deze regeling. De sportverenigingen kunnen hiermee inzetten op bijvoorbeeld het werven en behouden van vrijwilligers, het versterken van bestuurlijk kader, het opzetten van aangepaste sport, realiseren van sport- en beweegaanbod voor specifieke doelgroepen, sportevenementen/toernooien, en (school)sportactiviteiten en -projecten. Vanaf 2026 vallen hier ook het verbreden van sport- en beweegaanbod, en schoolsporttoernooien onder.

Opgave 3: Borgen Sporttafel Voorschoten

Eén van de voorwaarden voor het ontvangen van uitvoeringsbudget van het Rijk voor het Vitaliteitsakkoord is het instellen van een lokaal sportplatform. De gemeente kent sinds eind 2022 een Sporttafel. Vanuit de *Beleidsagenda Sociaal Domein* willen we de participatie uit de samenleving versterken. Zo stelt de gemeente jaarlijks een budget beschikbaar voor de Sporttafel om haar ondersteunings- en adviesfunctie naar sportverenigingen en -aanbieders, en de gemeente toe goed te kunnen organiseren. Inmiddels vindt maandelijks een integrale bijeenkomst vanuit de Sporttafel plaats. Bij de integrale bijeenkomsten sluiten sport- en beweegaanbieders en andere maatschappelijke partners uit Voorschoten aan. Vanuit de gemeente wordt Sporttafel Voorschoten als informeel adviesorgaan gebruikt bij vraagstukken met betrekking tot sport en bewegen. Ook bij het opstellen van sport- en beweegbeleid, zoals bij de actualisatie naar de *Sport- en Beweegvisie 2027-2030*, krijgt Sporttafel Voorschoten een actieve rol in participatie.

Opgave 4: Waarderen vrijwilligers in sport en cultuur: Voorschoten Awards

In het *Coalitieakkoord 2022-2026* staat dat de gemeente Voorschoten vrijwilligers, sporters en cultuur-beoefenaars wil waarderen. In de afgelopen jaren is hier actief uitvoering aan gegeven. In samenwerking met verschillende partners vond de eerste editie van de Voorschoten Awards in 2023 plaats. Eveneens werden in 2024, 2025 en 2026 de Voorschoten Awards uitgereikt. Sport is vertegenwoordigd binnen de werkgroep van de Voorschoten Awards. Vanuit het *Coalitieakkoord 2026-2030* is het voornemen uitgesproken om de Voorschoten Awards te continueren.

Opgave 5: Opzetten digitaal sportloket Voorschoten

Om alle sport- en beweegaanbieders en inwoners goed te kunnen informeren en adviseren heeft de gemeente een digitaal sport- en beweegloket opgezet. Op de website kunnen inwoners terecht voor informatie over het lokale sportaanbod, nieuwe initiatieven, kennismakingsactiviteiten en ander sportnieuws. De website van SGV is inmiddels een goed bezocht loket. Daarbij dient het ook als sociale kaart. Professionals hebben beter zicht op het beschikbare aanbod en kunnen inwoners gerichter doorverwijzen. Momenteel is er een werkgroep vanuit de *Beleidsagenda Sociaal Domein* bezig om het digitale loket te optimaliseren.

Pijler 2: Verhogen sportdeelname en inclusieve sport: gezond sportklimaat en veilig pedagogisch klimaat

We willen zoveel mogelijk inwoners vitaal en in beweging krijgen. Het doel van de Rijksoverheid is de *Gezonde Generatie 2040*. De gemeente Voorschoten committeert zich aan dit doel. Het

doel is gericht om alle kinderen en jongeren in 2040 gezond te kunnen laten opgroeien, in een omgeving die gezond gedrag stimuleert. De ambitie is opgebouwd uit de volgende pijlers:

1. Terugdringen van gezondheidsachterstanden;
2. Gezonde fysieke leefomgeving;
3. Sterke sociale basis;
4. Gezonde leefstijl;
5. Mentale gezondheid en weerbaarheid.

Sport en bewegen hebben een belangrijke rol in deze preventiestrategie. Voor een gezonde samenleving met betrokken en actieve inwoners zijn passende, toegankelijke en goed bereikbare sport- en beweegprogramma's van belang. Het huidige aanbod sluit echter niet altijd aan. Personen in een kwetsbare positie of met een beperking ervaren te vaak barrières om deel te nemen aan bestaande sport- en beweegprogramma's.

Opgave 6: Uitbreiden sport- en beweegkennismaking voor jeugd en volwassenen

De gemeente laat meer sport- en beweegprojecten organiseren voor de jeugd. Sjors Sportief is een initiatief dat basisschoolkinderen (leeftijd 4-12 jaar) de gelegenheid biedt om gratis kennis te maken met een breed scala aan sport- en culturele activiteiten. Dit wordt in samenwerking met Sportfondsen en SGV uitgevoerd. Het doel is om kinderen laagdrempelig in contact te brengen met het plaatselijke aanbod en hen te helpen hun talenten te ontdekken en met elkaar in contact te komen. Inmiddels staan (bijna) alle sportverenigingen met hun aanbod op de website en doen ze mee om periodiek laagdrempelig aanbod te creëren. Dit geldt ook voor het aanbod voor 65+ers, genaamd Max Vitaal.

In de voortgangsrapportage van SPUK/GALA (2025) worden alle initiatieven voor eerdergenoemde doelgroepen verder behandeld. In de nog vast te stellen *Sport- en Beweegvisie 2027-2030* wordt deze opgave verder uitgewerkt.

Opgave 7: Verbeteren motorische vaardigheid van basisschoolkinderen

De gemeente zet in op *Vaardig in bewegen* vanuit het *Sportakkoord II* en *Vitaliteitsakkoord Voorschoten*. Vanaf 2023 zijn scholen uit het (speciaal) basisonderwijs verplicht om minstens twee uur bewegingsonderwijs per week te verzorgen. De subsidieregeling *Impuls en Innovatie Bewegingsonderwijs* ondersteunt scholen die (meer) bewegingsonderwijs willen geven. De gemeente doet mee met deze regeling. De subsidieregeling liep af op 31 juli 2024. Hiervoor heeft de gemeente Voorschoten de subsidieregeling *Subsidie vakleerkrachten bewegingsonderwijs* opgesteld. Elke basisschool in Voorschoten maakt gebruikt van deze

regeling. Daarnaast is een pilot Buitenspelen ontwikkeld, gericht op meer buitensport en -spel voor jonge kinderen. De motorische ontwikkeling van het jonge kind krijgt hierbij veel aandacht. De pilot loopt inmiddels een jaar. Er is een toename in deelname aan de pilot te zien. De locaties waar de pilot wordt aangeboden, zijn de Boschbloem en Alettahof.

In de nog vast te stellen *Sport- en Beweegvisie 2027-2030* wordt deze opgave verder uitgewerkt.

Opgave 8: Gezonde sportomgeving: rookvrij en tot 18 jaar geen alcohol

We willen toewerken naar een rookvrije omgeving bij onze sportaccommodaties. Vanuit het landelijke programma *Rookvrije Generatie* is de ambitie om in 2035 ieder kind rookvrij te kunnen laten opgroeien. De gemeente legt de focus op plekken waar veel kinderen komen, zoals bij de sportvereniging. Ook wordt er actief ingezet om dezelfde (sport)omgeving vape-vrij te maken. In deze beleidsperiode zijn er stappen gezet om een rook- en vapevrije sportomgeving te creëren.

Opgave 9: Sportsubsidies voor schoolsport, aangepaste sport en verbreden Sportaanbod

In juni 2025 is de *Algemene Subsidieregeling Voorschoten 2025* vastgesteld. In de subsidieregeling *Subsidie voor maatschappelijke organisaties* zijn binnen het thema *Sport en Bewegen* in 2026 drie onderwerpen toegevoegd om de sportdeelname van specifieke groepen te verhogen. Sportverenigingen, basisscholen en maatschappelijke organisaties die beweegactiviteiten aanbieden, kunnen een subsidie aanvragen voor aangepaste sport, schoolsporttoernooien en/of het verbreden van sportaanbod. De sportsubsidies worden actief door de doelgroepen benut.

Opgave 10: Een veilige sportomgeving

De gemeente zet in op een veilig pedagogisch en inclusief sportklimaat. Onder inclusief sportklimaat verstaan wij dat je ongeacht leeftijd, godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, culturele achtergrond, geslacht, handicap en/of seksuele gerichtheid je sport mag kunnen beoefenen. Onderhand is er een samenwerking opgezet met Stichting Inclusie en Discriminatiebestrijding. De samenwerking richt zich op het ontwikkelen van interventies om een veilige sportomgeving te bevorderen.

In de nog vast te stellen *Sport- en Beweegvisie 2027-2030* wordt deze opgave verder uitgewerkt.

Opgave 11: Onderzoek opzetten Sportclub Extra

Een aantal kinderen kan moeilijk meekomen met het reguliere aanbod bij sportverenigingen en andere sportaanbieders. Zij haken af. Voor kinderen met bijvoorbeeld ADHD of autisme kan het prettiger zijn in een vertrouwde kleine groep te sporten. Omdat we niet weten in hoeverre behoefte is naar een dergelijke voorziening, wordt de vraag naar een Sportclub Extra uitgevraagd tijdens activiteiten van SGV. De kinderfysio (kinderfysiotherapie Voorschoten) heeft inmiddels een lessenreeks voor deze doelgroep opgezet. Deze opgave wordt in de werkgroep Gezond leven en opgroeien vanuit de *Beleidsagenda Sociaal Domein* verder uitgewerkt.

Opgave 12: Aanpak Valpreventie ouderen

In de gemeente Voorschoten is het aantal ziekenhuisopnames van ouderen door vallen gemiddeld hoger dan in de rest van Nederland. Om die reden doet de gemeente Voorschoten mee met de Ketenaanpak Valpreventie van Veiligheid.NL. De gemeente Voorschoten stimuleert actief verenigingen om hiermee aan de slag te gaan. Ook de Vereniging Ouderenbelang Voorschoten (VOV) is hierbij actief betrokken, alsmede de buurthuizen, fysiotherapeuten, huisartsen, Voorschoten Voor Elkaar (VVE) en de andere welzijnspartners. In dit kader zijn er verschillende overleggen geweest met diverse ketenpartners, waaronder de eerstelijnszorg, de zorgverzekeraar, Voorschoten Voor Elkaar en de buurthuizen.

Een belangrijk onderdeel van de aanpak is de valrisicotest, die inmiddels breed wordt ingezet door SGV in samenwerking met lokale partners. Met name inwoners met een verhoogd valrisico worden effectief bereikt en gescreend, wat bijdraagt aan tijdige signalering van het risico op vallen en het daarbij bieden van passende interventies. Deze integrale werkwijze vormt een stevige basis voor verdere opschaling en versterking van valpreventie binnen de gemeente.

De ketenaanpak valpreventie is inmiddels ingericht (2025). Via de SPUK zijn drie interventies gefinancierd en uitgevoerd. Er is één interventie voor ‘laag risico’ en drie interventies voor ‘matig risico’ op vallen. Het heeft tot grote deelname geleid. In samenwerking met eerdergenoemde partners wordt dit uitgevoerd.

Na een sterke start stagneert echter het bereik. Naar aanleiding van deze ontwikkeling, wordt er maandelijks een vitaliteitsdag georganiseerd. Daarnaast zijn we aangehaakt bij de griepprik-momenten in huisartsenpraktijken.

Pijler 3: Investeren in beweegvriendelijke omgeving

Steeds meer inwoners sporten op andere wijze buiten de sportvereniging om. Ze sporten anders en ongeorganiseerd, of individueel bij commerciële sportaanbieders zoals fitnessclubs. Een beweegvriendelijke omgeving is voor deze groep belangrijk. Ook voor inwoners die minder geld te besteden hebben is de openbare ruimte een plek waar zij bewegen en mensen ontmoeten.

Opgave 13: Sportpark Adegeest multifunctioneler en beweegvriendelijker

In Voorschoten speelt het sport en bewegen zich veelal af op Sportpark Adegeest. Echter is er overdag veel leegstand. De vraag naar een andere aanpak van het sportpark groeit. De vraag richt zich op een meer multifunctioneel, duurzaam en flexibel gebruik van het sportpark. Sportpark Adegeest wordt in de toekomst een plek waar je van 8:00 tot 22:00 uur naar toe kunt om elkaar te ontmoeten, te sporten en activiteiten te ondernemen die onder andere bijdragen aan vitaliteit en sociale cohesie. De komende periode gaan sport- en beweegaanbieders meer samenwerken met partijen uit het domein van onderwijs, welzijn en gezondheid.

Om het sportpark toekomstbestendiger te maken, wordt in de nog vast te stellen *Sport- en Beweegvisie 2027-2030* onderzocht of de inzet van een sportparkmanager haalbaar is en een toegevoegde waarde heeft. Hierbij wordt gekeken naar de bijdrage die de functionaris kan leveren aan samenwerking tussen verenigingen en lokale partners, het optimaliseren van het gebruik van sportaccommodaties en het verder ontwikkelen van het sportpark als maatschappelijke ontmoetingsplek.

Tot slot vindt momenteel een onderzoek naar de herinrichting van Sportpark Adegeest plaats. Deze opgave wordt in samenhang met het *Sportaccommodatiebeleid 2024-2030* uitgevoerd.

Opgave 14: Realiseren initiatieven beweegvriendelijker maken openbare ruimte

De gemeente investeert de komende jaren in een toekomstbestendig lokaal sport- en beweegklimaat door te investeren in het beweegvriendelijker maken van de openbare ruimte. Zo zijn er verschillende initiatieven gerealiseerd om inwoners laagdrempelig in beweging te brengen, waaronder de QR-Fit route. Ook wordt er actief uitvoering gegeven aan het *Speelruimteplan 2023.* Het speelruimteplan richt zich op de openbare speel- en sportruimte in Voorschoten. Verder wordt sport en bewegen nadrukkelijk toegepast bij gebiedsontwikkelingen en herinrichtingen van woonwijken in Voorschoten. Sport en bewegen is namelijk vertegenwoordigd in deze projectgroepen.

Pijler 4: De maatschappelijke waarde van sport meer benutten

De sport heeft positieve maatschappelijke waarden. Het vergroot bijvoorbeeld het sociale netwerk, het draagt bij aan de (mentale) gezondheid en kan gezondheidsproblemen voorkomen. Daarnaast kan vrijwilligerswerk een opstap zijn naar betaald werk. Sporten en bewegen in een passende en prettige omgeving brengt mensen met verschillende achtergronden bij elkaar. Vanaf oktober 2023 werken diverse partijen uit Voorschoten binnen het platform SGV samen om de nadelige gevolgen van overgewicht aan te pakken en gezondheidsachterstanden van inwoners te verkleinen. Het *Plan van Aanpak 2023-2026* van SGV geldt hiervoor als kader. We willen dit doen vanuit een positieve, stimulerende insteek gericht op de veerkracht van onze inwoners.

Opgave 15: Terugdringen gezondheidsachterstanden

Vanuit het plan van aanpak Brede SPUK/GALA werken professionals steeds meer samen bij leefstijlprogramma's om overgewicht en een ongezonde leefstijl bij volwassenen, jongeren en kinderen aan te pakken. Dit is bijvoorbeeld bij de programma's Terugdringen gezondheidsachterstanden en Aanpak overgewicht. Onze doelstelling is een meerjarige aanpak waarbij de kosten voor deelname worden verlaagd. Initiatieven vanuit brede SPUK/GALA dragen hieraan bij. In de voortgangsrapportage van SPUK/GALA (2025) worden alle initiatieven verder behandeld.

Vanuit de *Beleidsagenda Sociaal Domein* vindt er maandelijks een overleg plaats met de werkgroep Gezond leven en opgroeien. Sport is vertegenwoordigd in deze werkgroep.

Opgave 16: Toegankelijkheid sporten en bewegen vergroten

Om de deelname aan sport- en beweegactiviteiten te vergroten onder inwoners met weinig geld, zet de gemeente actief in op het verbinden van sport en bewegen aan gezonde leefstijlinterventies. We willen drempels wegnemen zodat er gelijke kansen zijn op gezondheid voor iedere inwoner. We beogen hiermee de ervaren gezondheid te verbeteren voor meer inwoners. De activiteiten die in 2024 door SGV zijn aangeboden, zijn voor de deelnemers (grotendeels) gratis toegankelijk.

In de nog vast te stellen *Sport- en Beweegvisie 2027-2030* wordt deze opgave verder uitgewerkt.

Tot slot

Op basis van deze monitor zijn dit de belangrijkste aandachtspunten voor de actualisatie naar de *Sport- en Beweegvisie 2027-2030*.

De resultaten in de *Monitor Sportvisie 2025-2026* laten zien dat de gemeente Voorschoten op koers is voor het halen van de doelen op het gebied van sport en bewegen. Dit betekent niet dat we er zijn. De resultaten uit deze beleidsperiode laten ook zien aan welke (onderdelen van de) pijlers we (nog) meer aandacht moeten besteden. De gemeente onderkent de maatschappelijke en preventieve waarde van sport en bewegen. Hier wordt actief uitvoering aan gegeven in samenwerking met alle partners. De resultaten uit de monitor zijn dan ook leidend voor het opstellen van de *Sport- en Beweegvisie 2027-2030*.

Donderdag 14 januari 2027 wordt de *Sport- en Beweegvisie 2027-2030* gepresenteerd in de Commissie Samenleving & Bestuur. Bij vaststelling wordt op donderdag 28 januari 2027 de *Sport- en Beweegvisie 2027-2030* in de gemeenteraadsvergadering behandeld.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Wattingen,
gemeentesecretaris

mw. drs. N. Stemerdink,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.